

متن پرسش

سلام استاد: استاد در مباحث معرفت نفس ذیل روایت مولا امیرالمونین که فرمودند «من عرف نفس فقد عرفه ربه»: هر کس خودش را شناخت خدایش را می‌شناسد بعضی از بزرگان و علما معتقد هستند که این روایت این می‌رساند که از خداشناسی به خودشناسی می‌رسیم. در واقع از علت به معلول پی می‌بریم و امکان ندارد از معلول به علت پی برد. چون معلول رقیق شده علت است. سوالم این است که کدام درست است؟ آیا از خداشناسی نفس شناخته می‌شود یا از خودشناسی خدا شناخته می‌شود؟ جواب علمی این بحث چیست؟ استاد بنده در حال مطالعه سیر کتاب های شما هستم و در این سیر متوجه شدم که معرفت نفس ما را به خداشناسی می‌رساند اما این بحث ذهنم را مشوش کرده است. ممنونم استاد پاسخ را بدهید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در هر حال ما با انوار و اسماء الهی مأنوس خواهیم شد. حال از آن جهت که نفس ناطقه‌ی انسان تجلی جامعی از نور اسماء الهی است؛ اگر کسی سعی کند از نسبت‌های اعتباری و مجازی خود را آزاد کند و با «هست» خود که عین ربط به هست حضرت حق است رابطه برقرار کند همان لحظه که به خود نظر دارد، به خودی نظر دارد که تماماً متصل به حق است و این، اوج ارتباط یک انسان با حضرت رب‌العالمین می‌باشد. و در این دستگاه که رابطه‌ی حضوری با حضرت حق پیش می‌آید، مسئله ماوراءِ رابطه‌ی حصولی علت و معلول است زیرا انسان خود را بنگرد، حق را می‌یابد. به حق بنگرد، وجود خود را که آینه‌ی جمال حق است می‌یابد. به همین جهت بنا به نظر حضرت امام خمینی «رضوان‌الله تعالی‌علیه» واژه‌های علت و معلول در متون دینی ما نیامده است. موفق باشید